

LARS HANSEN

Overvågning af ynglende kystfugle i Kerteminde Kommune 2014

Indhold

Indledning og metode	1
Status og udviklingstendenser for udvalgte arter	2
Anbefalinger	10
Bilag 1:	
Ynglefuglerapport for de enkelte lokaliteter:	12
Tornen/Fællesstrand	12
Ægø og Langø Hoved	14
Nordskov Enge	15
Bogø	16
Mejlø	19
Vejlø Kalv	23
Vejlø og Brockdorff Enge	24
Bogensø	25
Sylden v. Madehøj	27
Alø , incl. Bregørbugten	28
Romsø	29
Galgeholm	32
Bilag 2:	
Kort med alle lokaliteter.....	33

Rapporten er udarbejdet af naturkonsulent Lars Hansen for Kerteminde Kommunes miljøafdeling.

Forside: Havterne

Alle fotos: © Lars Hansen. Kun til benyttelse efter aftale.

Indledning og metode

Kerteminde Kommune iværksatte i 2007 en overvågning af ynglende kystfugle. Overvågningen er vigtig som led i bevarelsen af de mange vigtige ynglelokaliteter for bl.a. terner, måger og de fleste vadefugle.

Overvågningen dækker hele Kerteminde kommune. På alle lokaliteter med kolonirugende kystfugle (måger, terner, ederfugle m.v.) foretages der optælling og vurdering af ynglesucces hos alle arter af kystfugle. Foruden at optælle antallet af ynglepar, er der lagt vægt på at undersøge ynglesucces og vurdere lokalitetens beskaffenhed og fuglenes mulighed for at opretholde stabile bestande. Desuden er lokalitetens øvrige ynglefugle optalt. Metodisk arbejdes ud fra samme model, som i den overvågning, Fyns Amt iværksatte tilbage i 1988 (beskrevet i tidligere rapport).

Den faste overvågning sikrer, at der regelmæssigt indsamles viden om ynglende kystfugle og foretages tilsyn med naturplejen og vurdering af, om den i tilstrækkelig grad sikrer, at der opretholdes egnede forhold for de ynglende kystfugle. Tilsynet aflaster miljøafdelingen og kan medvirke til sikre kystfuglenes yngleområder. Bevarelse og pleje af kystfuglenes yngleområder øger kommunens oplevelsesværdi og understøtter dermed en positiv udvikling af naturturisme og rekreation gennem en aktiv naturforvaltning.

Status og udviklingstendenser for udvalgte arter af kystfugle.

Et af de primære mål i overvågningen af ynglende kystfugle er at følge udviklingen i bestandene. De kolonirugende kystfugle er knyttet til ganske få lokaliteter og fuglenes ynglesucces er stærkt betinget af naturtilstanden i disse områder.

Den generelle status for ynglende kystfugle i Kerteminde Kommune er alarmerende. Praktisk taget alle arter af kolonifugle har i årene 2007-2014 vist markant tilbagegang og flere arter er helt forsvundet. De kolonirugende kystfugles ynglepladser, som ofte er små øer, er alle i en tilstand, hvor kolonifuglene reelt er udryddet. Enkelte arter, bl.a. Sølv- og Stormmåge, har ændret yngleadfærd og tilpasses sig kystbyernes hustage m.v. Det sker, fordi de naturlige ynglepladser er negativt påvirket og ikke længere fungerer som yngleplads.

Når en ynglekoloni af måger og terner forsvinder, så forsvinder også de fleste ande- og vadefugle, som yngler i "ly" af disse kolonier.

I Kerteminde Kommune bør der iværksættes en handleplan for kolonirugende kystfugle. I herværende rapport er der givet en række anbefalinger til naturpleje, som kan få de enkelte lokaliteter til igen at fungere som ynglested for kystfuglene.

Nedenstående tabeller viser den status og udviklingstendenser i 2007-2014:

Ederfugl

Indvandrede sidst i 1960'erne og har siden opbygget en meget stor bestand i Lillestranden. Herfra er der sket spredning til en række andre lokaliteter, bl.a. til Kerteminde By.

For år tilbage blev bestanden ramt af fuglekolera, hvilket knækkede den ellers store bestand. Sygdommen er nu igen væk, men forholdene på ynglelokaliteterne har medført en fortsat tilbagegang og i 2014 var der omtrent ingen ynglesucces.

Ederfugl	2007	2008	2009	2010	2014
Tornen	16	113	4	4	3
Ægø	35	14	0	0	1
Bogø	1873	1445	425	265	140
Mejlø	265	220	340	372	25
Vejlø Kalv	45	2	4	5	3
Brockdorff	2	0	0	0	0
Alø	14	16	5	6	2
Romsø	20	15	5	5	3
Kerteminde By	(100?)	(100?)	(100?)	(100?)	(100?)
Samlet bestand	2370	1823	879	757	280

Note: Bestanden i Kerteminde by findes især i private haver ved Lillestranden og er estimeret til ca. 100 par, bedømt ud fra lokales beretninger. Egentlig optælling har ikke været mulig og antallet skal tages med forbehold.

Svartbag

Svartbagen indvandrede i begyndelsen af 1970'erne og har haft stabile bestande i Lillestranden. Den yngler oftest solitært og i bestedent antal. Men som det fremgår af nedenstående tabel, er der gennem overvågningsperioden sket en gradvis tilbagegang, hvilket skyldes forholdene på yngleøerne.

Svartbag	2007	2008	2009	2010	2014
Tornen	1	1	0	1	0
Ægø	5	4	0	0	0
Bogø	7	5	5-6	5	4
Mejlø	14	13	6	9	3
Romsø	0	0	1	1	0
Samlet bestand	27	23	12	16	7

Sildemåge

Sildemågen indvandrede ca. 1980 og opbyggede ret hurtigt en større bestand på Bogø og delvist på Mejlø. I de senere år er bestanden gradvist gået tilbage, grundet forholdene på ynglepladsen.

Sildemåge	2007	2008	2009	2010	2014
Bogø	180	120	170	165	65
Mejlø	12	14	14	0	0
Samlet bestand	192	134	184	165	65

Sølvmåge

Stabile bestande i Lillestranden. Reelt er der tale om en markant stigning i bestanden, men tilbagegang på Mejlø skjuler denne tendens.

Sølvmågen er den eneste art, der ikke viser tilbagegang. Men det øgede antal ynglepar på Romsø i 2014 bør vække bekymring, da det kan få konsekvenser for lokalitetens øvrige ynglende kystfugle.

Sølvmåge	2007	2008	2009	2010	2014
Ægø	4	4	0	0	0
Bogø	325	295	310	320	400
Mejlø	180	135	135	100	30
Alø	1	0	0	0	0
Romsø	6	1	0	3	35
Samlet bestand	516	435	445	423	465

Stormmåge

Galgeholm har i flere år været den eneste koloni med stabil ynglesucces. Men i 2014 blev der konstateret rotter på den lille ø og der findes nu ikke længere kystlokaliteter med acceptabel ungeproduktion.

Lillestranden husede tidligere op til over 500 par, hvortil kommer bestandene på Romsø og de øvrige lokaliteter. I dag er der reelt kun bymågerne tilbage.

De ringe ynglemuligheder på øerne har betydet, at et stigende antal stormmåger forsøger at yngle i bymæssig bebyggelse. Her har de haft langt bedre ynglesucces og denne bestand er derfor i stigning.

Stormmåge	2007	2008	2009	2010	2014
Bogø	105	65	60	0	1
Mejlø	130	134	65	80	45
Alø	6	6	1	6	6
Romsø	50	220	75	80	45
Galgeholm	180	130	155	160	120
"Kerteminde"	(20?)	(20?)	(20?)	(20?)	(50?)
Samlet bestand	491	575	376	346	267

Note: "Kerteminde" omfatter foruden byen (især havneområdet) også strækningen fra Kerteminde til Munkebo. Her er stormmågen i stigende omfang begyndt at yngle på bygninger og sågar i villahaver.

Hættemåge

Bortset fra temporære småkolonier i Lillestranden, så har hættemågen ikke ynglet i Kerteminde kommune i årtier. Det var derfor overraskende, at en meget stor koloni opstod på Romsø i 2007 og i 2008 toppede i 2008 med 2100 par. Herefter forsvandt kolonien igen.

Hættemågen er nu helt forsvundet som ynglefugl i Kerteminde Kommune.

Hættemåge	2007	2008	2009	2010	2014
Mejlø	1	2	0	0	0
Alø	23	2	0	0	0
Romsø	1900	2100	5	5	0
Samlet bestand	1924	2104	5	5	0

Havterne

Tidligere har Mejlø huset en af landets største havternekolonier. Nu er den en skygge af sig selv og i den nuværende overvågning har bestanden stort set ikke fået unger. En undtagelse er 2013, hvor der ikke blev afgræsset på øen i yngletiden. Det genskabte i 2013 en meget stor koloni, som ynglede med stor succes.

Kolonien på Alø talte i 2003 over 350 par, hvilket var Danmarks største koloni. Derefter er det gået ned ad bakke og i de senere år har der ikke været ynglesucces.

I overvågningsperioden har Romsø været den mest stabile koloni og i de fleste år har her været en pæn ynglesucces. Kolonien forsvandt dog næsten helt i 2014.

Havterne	2007	2008	2009	2010	2014
Tornen	2	3	0	0	0
Mejlø	45	58	25	50	20
Alø	45	85	40	75	0
Romsø	20	15	70	55	4
Samlet bestand	117	161	135	180	24

Dværgterne

Dværgterner er i kraftig tilbagegang. De 3 nævnte lokaliteter er de vigtigste, men kun undtagelsesvist har fuglene ynglesucces. Tidligere ynglede der ca. 25 par på Mejlø.

Dværgterne	2007	2008	2009	2010	2014
Mejlø	2	1	0	0	1
Alø	3	1	1	2	1
Tornen	6	4	0	2	2
Samlet bestand	11	6	1	4	4

Splitterne

Meget overraskende dukkede der i 2008 en koloni op på Romsø. Det skyldes alene, at der i forvejen fandtes en "stærk" hættemågekoloni. Den var imidlertid gået til grunde i 2009 og siden har arten ikke ynglet i Kerteminde Kommune.

Splitterne	2007	2008	2009	2010	2014
Romsø	0	260	0	0	0
Samlet bestand	0	260	0	0	0

Klyde

Bestanden er lille og klarer sig meget dårligt og kun undtagelsesvist har parrene ynglesucces.

Klyde	2007	2008	2009	2010	2014
Tornen	4	7	0	0	2
Mejlø	7	13	0	0	2
Alø	5	1	1	4	0
Brockdorff	2-3	2	0	2	3
Sylten	4	4	3	3	2
v. Bogensø	5	5	4	5	0
Romsø	1	0	0	0	0
Samlet bestand	28-29	32	8	14	9

Tejst

Bestanden er lille, men ret stabil.

Tejst	2007	2008	2009	2010	2014
Mejlø	5-7	7	5-6	3	5
Romsø	1	2	2	2	2
Samlet bestand	6-7	9	7-8	5	7

Skarv

Nyindvandret i 2007 og udryddet i 2009.

Skarv	2007	2008	2009	2010	2014
Ægø	229	353	0	0	0
Samlet bestand	229	353	0	0	0

Anbefalinger for de enkelte lokaliteter

Kerteminde rummer qua sin lange kyststrækning og mange fjorde og øer et stort antal ynglende kystfugle. Især lokaliteter med kolonirugende måger, terner og ederfugle bør sikres mod færdsel m.v. og disse lokaliteter bør sikres relevant naturpleje, primært i form af afgræsning.

Lokaliteter beskrevet i denne rapport kan regnes som primære lokaliteter. Hertil kommer et tilsvarende antal lokaliteter, som rummer et stort potentiale for ynglende kystfugle, men hvor den aktuelle status (brug af området) forhindrer fuglene i at yngle. Disse lokaliteter har selvsagt ekstra brug for en aktiv naturforvaltning, hvis naturindholdet skal øges.

I denne oversigt beskrives de vigtigste yngleområder. I kort form gives en række forslag og anbefalinger til brug ved udarbejdelse af plejeplan for området. Der bør udarbejdes plejeplaner for alle lokaliteterne.

Forslag og anbefalinger til de enkelte lokaliteter:

Tornen/Fællesstrand

Det anbefales, at kommunen i samarbejde med Fyns Statsskovdistrikt får evalueret den hidtidige reservatorordning. Det anbefales, at området fortsat friholdes for færdsel i yngletiden, herunder sejlad, kitesurfing m.v. i Fællesstrand. Publikum respekterer og forstår, at Tornen er reservat og der er derfor sjældent problemer med færdsel i yngletiden.

Yngleforholdene på Tornen er glimrende, men forekomst af bl.a. ræv betyder, at der næsten ingen ynglende kystfugle er på Tornen.

Det bør derfor undersøges, om området kan sikres mod ræve.

Nordskov Enge

Det anbefales at lave fysisk naturpleje af enkelte vandhuller/vådenge for at sikre padder og vadefugle på engene. Det kan laves, så der i området kommer mindst 10 par vadefugle og samtidig sikrer egnede ynglesteder til bl.a. Spidssnudet Frø og Strandtudse.

Det anbefales at lave partiel rydninger af tværgående hegn på steder, hvor det gavner ynglende vadefugle.

Nordskov Enge's naturindhold kan mangedobles med ovenstående naturpleje og en hensigtsmæssig regulering i græsningstrykket.

Bogø

I 2013 og 2014 har der ikke været afgræsset på Bogø. Øen er derfor tilgroet i meterhøje urter og krattet breder sig. Vandhullerne er ikke længere egnede yngledamme for padder og alle arter formodes (næsten) uddøde.

Det anbefales at iværksætte en målrettet naturpleje på Bogø.

I det mindste nogle af øens vandhuller bør naturplejes til ynglende padder/ynglende svømmeænder/vadefugle. Naturplejen skal ske med fagligt tilsyn.

Dernæst anbefales et at få Bogø afgræsset og gerne med kvæg.

Det er vigtigt, at øen holdes afgræsset og at krattene ikke breder sig.

Mejlø

I lighed med Bogø har der manglet afgræsning i 2013 og 2014. Mejlø er derfor igen ved at blive tilvokset i krat og højt græs.

Det hæmmer ynglende kystfugle, men deres største problem er forekomst af ræve på Mejlø. Meget ofte forstyrrer det så meget, at ingen af kystfuglene opnår ynglesucces.

Det anbefales at få Mejlø afgræsset og gerne med kvæg. Der bør dog ikke foretages afgræsning før 1. juli, men gerne til sent på året eller vinteren over.

Dernæst anbefales det at udvikle tiltag, som kan hindre indvandring af ræve.

Bogensø

I 2009 er søen på det fredede areal gennemskåret af en spunsvæg, der skal beskytte sommerhusene mod oversvømmelse. Det inkluderede den vigtigste yngleplads for Spidssnudet Frø og for Rørhøg.

Det anbefales at erstatte den tabte del af området ved udvidelse mod syd.

Der bør foretages naturpleje, som kan sikre egnede yngledamme for Strandtudse og Spidssnudet Frø. Naturplejen kan laves, så den samtidig gavner ynglende vadefugle, incl. Dobbeltbekkasin.

Sylten

Det anbefales at udarbejde en plejeplan for området, herunder en afpasning af græsningstrykket og etablering af en yngledam til strandtudser. Det kan laves på en måde, som samtidig sikrer ynglemuligheder for vadefugle, bl.a. Klyde.

Alø

Det anbefales at holde øje med de øer, der dannes på revlen fra Gabet til Bregnør. En ny er ved at være dannet nær landevejen ved Bregnør. Sammen med Alø ved Midskov er det meget vigtige yngleområder for havterne, i det mindste i en årrække, indtil øerne bliver landfaste.

Alø er stadig mulig at naturpleje ved afskrabning af aflejret sediment på intersiden. Det kræver brug af gravemaskine, men kan udføres på enkel og nænsom vis. Den nydannede ø i Bregnørbugten kan naturplejes på samme måde, omend det er lidt vanskeligere i det fladvandede område.

I begge tilfælde kan det afskrabede materiale bruges til en svag forhøjning af øerne og derved sikre egnede ynglepladser for terner.

Begge revleøer bør beskyttes med adgangsforbud og passende skiltning. Adgangsforbuddet bør gælde frem til 1. juli.

Romsø

Romsø besøges af mange turister, især lystsejlere eller folk, som kommer over med "Romsøbåden". Skoven og overdrevene tåler et relativt stort publikumstryk, men Maden skal helt friholdes for færdsel, for at sikre kystfuglene ynglemuligheder.

Reservatområdet bør udvides, så det også omfatter havternekolonien på nordvesthjørnet af øen.

På havnen findes en informationstavle og besætningen på Romsøbåden giver gæsterne orientering om bl.a. reservatet på Maden. Rundt om Maden er opsat enkelte diskrete skilte, som markerer

reservatet afgrænsning. Der bør ske en forbedring af denne skiltning, så folk lettere kan se, om de er indenfor eller udenfor reservatet. Det kan være vanskeligt at orientere sig, når man kommer fra skoven eller fra nordsiden.

Anden formidling kan være en folder til alle øens sommerhuse, Romsøbådens gæster, Kerteminde Lystbådehavn og på Bøgebjerg Camping. På de to sidstnævnte steder bør der også opsættes en planche, idet næsten alle sejlere kommer herfra. Lystsejlere ligger oftest for anker i Revkrogen og ofte fører del til landgang. De fleste bemærker ikke skiltningen.

Galgeholm

Det anbefales at fjerne udlagte sten, som danner en smal dæmning ind mod land. Det er vigtigt, at der sker gennemstrømning af dette område.

Bilag 1: Gennemgang af de enkelte kystfuglelokaliteter

Tornen og Fællesstrand

Beskrivelse af lokaliteten – se 2007-rapporten.

Ynglefugle 2014

Knopsvane	1 par på Tornen. Parret byggede rede, men fik ikke unger.
Gravand	5-6 par i området. Flere af parrene sås senere med kuld.
Gråand	1 par på Fyns Hoved og yderligere 1 par i området.
Ederfugl	3 par på Tornen
Top. Skallesluger	Min. 5 par i området.
Blishøne	2 par Fyns Hoved
Grb. Rørhøne	1 par Fyns Hoved og 1 par i på Jøvet.
Agerhøne	Ingen ynglefugle i 2014.
Strandskade	4 par på Tornen. Ingen unger i 2014, men det ene par har muligvis haft ynglesucces.
St. Præstekrave	6 par på Tornen, hvoraf halvdelen fik unger.
Klyde	2 par på den yderste del af Tornen. Begge par opgav hurtigt.
Rødben	1 par på Tornen. Desuden 1 par, som forsøgte at yngle på Fyns Hoved, men uden held.
Havterne	Ingen yngleforsøg i 2014.
Dværgterne	2 par på den yderste del af Tornen. Ingen ynglesucces.
Sanglærke	4 par på Tornen og mindst 5 par i randområdet.
Engpiber	4 par på Tornen og over 5 par i randområdet.

Sammenfatning

Siden reservatet blev oprettet i 1992 er færdselstrykket gradvist aftaget og i dag respekteres det af besøgende.

For ynglefuglene er det et problem, at ræve og grævlinge har adgang til området. En sikring mod dette ville fremme forholdene markant.

Naturpleje

På Fælleden og på det meste af Fyns Hoved foretages græsning med får og kvæg. Det fungerer som sådan fint, omend der er brug for regulering, idet nogle områder græsses meget hårdt, mens andre henligger helt uden.

Afgræsning på Tornen har kun perifer betydning som naturpleje.

Anbefalinger

Det må anbefales, at kommunen i samarbejde med Fyns Statsskovdistrikt får evalueret den hidtidige reservatorordning. Det anbefales, at området fortsat friholdes for færdsel i yngletiden. Det bør endvidere undersøges, om området kan sikres mod ræve.

Ægø og Langø Hoved

Beskrivelse af lokaliteten: Se 2007-rapporten.

Ynglefugle 2014

Skarv	Ingen ynglepar i 2014. Arten har sidst ynglet på Ægø i 2009.
Ederfugl	1 par
Gråand	0 par
Strandskade	1 par har forsøgt at yngle, men uden held.
Svartbag	0 par
Sølvmåge	0 par
Digesvale	I 2014 flere kolonier på Langø's vestkyst. Samlet skønnes bestanden til ca. 300 par.

Sammenfatning

Efter ødelæggelsen af skarvkolonien er Ægø igen uden ynglende kystfugle. Den yderste del af Langø er ligeledes stort set uden ynglende kystfugle.

De mange krumodder øst for Langø Hoved har efterhånden dannet et meget stort græsareal. Det vil være interessant at få det afgræsses. Såfremt færdsel kan undgås ved de yderste krumodder, vil her kunne blive ynglemuligheder for vadefugle og evt. stormmåge.

Nordskov Enge

Naturgenoprettede enge, i alt 29 ha. Området udgøres af en lavning fra Enghave og sydpå til kanten af den tidligere Nordskov Mose. Terrænet svinger mellem fugtige lavninger og tørre overdrev på let jord. Området afgræsses med kvæg.

Ynglefugle 2014

Knopsvane	1 par i den nordlige sø.
Gråand	3 par
Troldand	1-2 par
Skeand	2 par i den nordlige sø
Blishøne	5 par, hvoraf de fleste yngler i den nordlige sø.
Vibe	5 par, ringe ynglesucces.
Rødben	2 par
Rødr. Tornskade	1 par i hegn.

Sammenfatning

Nordskov Enge har ikke opnået succes som yngleområde for bl.a. vadefugle.

Området rummer en del vandflader, som kan blive meget vigtige ynglepladser for flere paddearter, ligesom de sikrer kvæget frisk vand. Vandhullerne er imidlertid udformet forkert og næsten alle er med hundestejler. Det hæmmer eller fjerner paddernes ynglemuligheder.

Anbefalinger

Det anbefales at iværksætte fysisk pleje af alle vandflader i området. Den kan laves på en måde, som både tilgodeser ynglende vadefugle og padder.

Bogø

Beskrivelse af lokaliteten: Se 2007-rapporten.

I 2014 blev der ikke afgræsset på Bogø i yngletiden, hvilket hæmmede bl.a. vadefuglene i at yngle.

Ynglefugle 2014

Knopsvane	1 par
Grågåås	Ca. 10 par. Yngler spredt, men med tendens til kolonidannelse
Gravand	6 par
Gråand	2-3 par
Skeand	1 par.
Troldand	1 par
Ederfugl	Ca. 140 par. Bestanden er noget under normalen.
Top. Skallesluger	6-8 par
Agerhøne	Ingen set i 2014
Fasan	2 par
Grb. Rørhøne	1 par
Blishøne	2 par
Strandskade	6 par
Rødben	2 par.
Vibe	1 par
Klyde	Ingen ynglepar i 2014
Svartbag	4 par
Sølvmåge	400 par fordelt i 3 hovedkolonier og kun ganske få udenfor disse områder. God ynglesucces.
Sildemåge	65 par fordelt i de tre yngleområder. Ungeproduktionen var god, men med lidt færre unger end normalt.

Stormmåge	1 par.
Skovhornugle	Ingen ynglepar i 2014
Ringdue	Ca. 20 par.
Sanglærke	3 par.
Gråkrage	10 par.
Musvit	1 par
Husskade	1 par
Tornsanger	10 par
Gærdesanger	1 par
Engpiber	2 par
Løvsanger	1 par
Gulspurv	4 par
Tornirisk	3 par
Hvid Vipstjert	2 par

Øvrige iagttagelser I 2014 udtørrede de fleste vandhuller midt i foråret. Alle vandhuller lider under kraftig eutrofiering og i de få, der holdt vand, var vandkvaliteten så ringe, at padde ikke kan yngle i dem.

Naturpleje Der blev ikke foretaget afgræsning i 2014. Øen er derfor helt tilvokset i højt græs og urter. Opvækst af tjørn og andre træer og buske.

Sammenfatning

Øen blev tidligere afgræsset med kvæg, men henligger nu helt uden græsning. Øen er derfor helt tilgroet i højt græs og urter og kratområder er under udvikling.

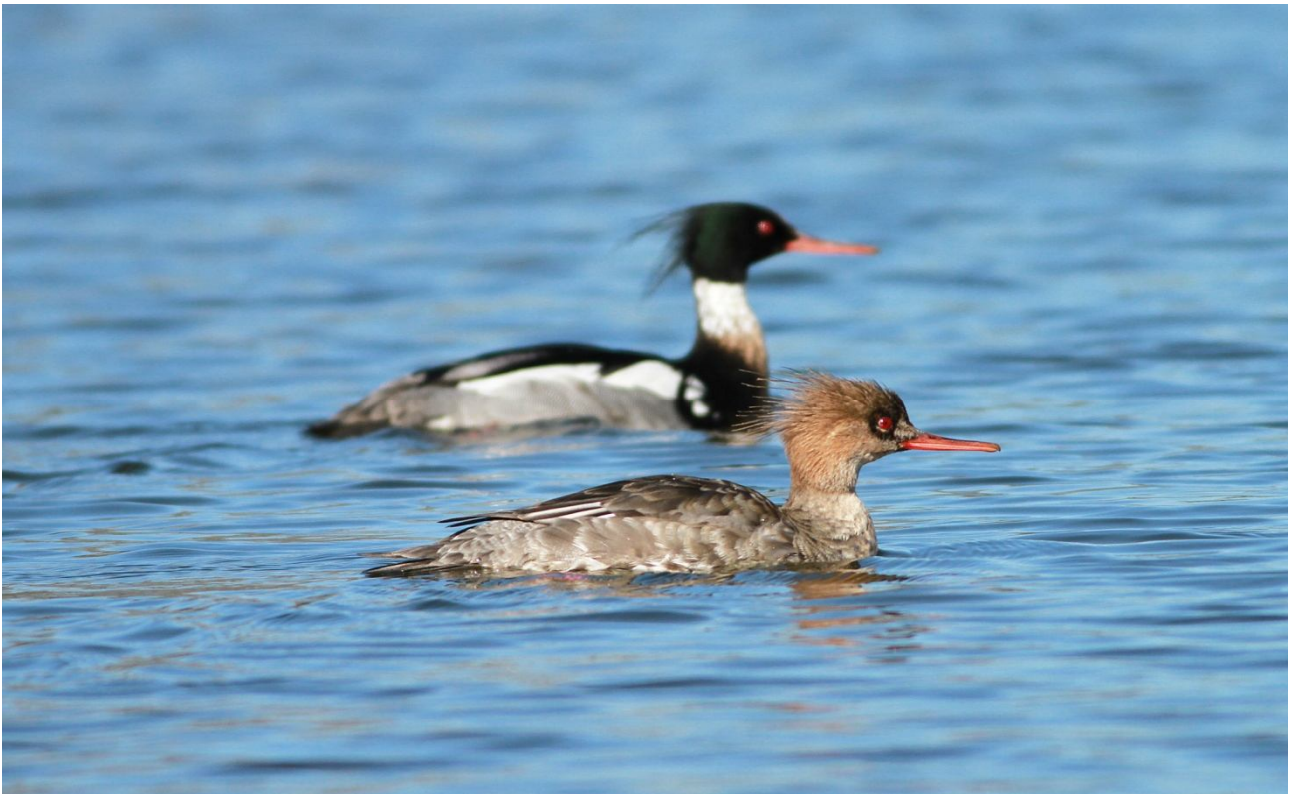
Bogø er i langt højere grad end Mejlø friholdt for ræve. Øen har derfor stadig stor betydning for ynglende kystfugle og huser bl.a. størstedelen af den aktuelle bestand af ederfugle. Desuden yngler fortsat mange store måger, især sølvmåge.

Men størstedelen af de øvrige ynglefugle, bla. vadefugle og små måger, er kan ikke længere yngle på Bogø. Øens mange vandhuller er i dårlig forfatning og øens tidligere store paddebestande er nu reduceret meget voldsomt og formodes helt at forsvinde i løbet af ganske få år.

Anbefalinger

Det anbefales at genoptage afgræsningen af øen og helst med kvæg. Får kan også bruges, men de øger nedtrampningen af reder i kraft af deres store antal.

Det anbefales at udsætte afgræsningen til ca. 1. juli, evt. foretage gradvis udsætning. Til gengæld vil det være positivt at afgræsse til meget sent på efteråret, evt. vintergræsning.

Mejlø

Beskrivelse af lokaliteten: Se 2007-rapporten.

Ynglefugle 2014

Knopsvane	1-2 par, men ingen gennemførte yngleføløbet.
Grågåås	5-10 par yngler meget spredt på øen. Næppe ynglesucces.
Gravand	10-12 par
Gråand	1 par
Troldand	1 par i NØ-hjørnet
Ederfugl	Kun ca. 25 par på hele øen.
Top. Skallesluger	Ca. 10 par.
Tårnfalk	Ingen ynglepar i 2014
Agerhøne	Ingen set i 2014
Fasan	1 par
Blishøne	1 par i vandhullet.
Strandskade	6 par, hvoraf kun få par har fået unger
Rødben	1 par på nordøsthjørnet.
Vibe	2 par
Stor præstekrave	L par NØ-hjørnet og 1 par på vestsiden
Klyde	2 par
Svartbag	3 par, hvoraf kun det ene par havde ynglesucces
Sølvmåge	Ca. 30 par, hvoraf næsten samtlige ynglede på nordøen. Ingen eller kun meget få unger.
Sildemåge	Ingen par nåede at etablere sig i 2014
Stormmåge	45 par langs klinten og på nordspidsen. Ingen eller kun ganske få unger.

Hættemåge	Ingen ynglepar i 2014
Havterne	20 par, hvoraf 15 par på nordspidsen. Ingen eller kun ganske få unger.
Dværgterne	1 par på vestsiden
Tejst	5 par i Klinten
Skovhornugle	1 par på Sydøen.
Ringdue	Min. 25 par
Sanglærke	3 par
Gråkrage	10-12 par
Allike	Ca. 10 par, de fleste i eller nær klinten
Husskade	2 par
Digesvale	20 par i klinten
Musvit	2 par
Gærdesmutte	2 par
Solsort	3 par
Kærsanger	1 par
Havesanger	2 par
Munk	2 par
Gærdesanger	1 par
Løvsanger	Min. 4 par
Hvid Vipstjert	4-5 par
Engpiber	3 par
Jernspurv	1 par
Grønirisk	2 par
Tornirisk	6-7 par

Bogfinke	1 par
Gulspurv	3-4 par

Pattedyr

Der findes nu en meget stor bestand af kaniner på Mejlø.

Igen i 2014 var der ræve på Mejlø. Hvor ræve tidligere kun forekom med 5-10 års mellemrum, sker der nu indvandring hvert år. Det skyldes dels tilisning og dels, at løbene langs øens østside er sedimenteret og næsten forsvundet.

På grund af rævene har de jordrugende kystfugle ikke haft ynglesucces i 2014.

Naturpleje

Mejlø har i de sidste par år henligget helt uden græsning og er derfor igen under kraftig tilgroning.

Forstyrrelser

Der foregår ofte landgang på Mejløs vestside, oftest af badegæster, lystfiskere, stensamlere osv.

Sammenfatning

Det er meget vanskeligt at undgå ræve på Mejlø. Da Lillestranden, pga. Dæmning mod syd, ikke længere gennemstrømmes, er der sket sedimentering af fjordbunden og fjorden er nu så lavvandet, at det er vanskeligt at holde kvæg på Mejlø uden brug af indhegning.

Anbefaling

Mejlø bør afgræsses for at undgå tilgroning. Men græsning med får er stærkt hæmmende på de kolonirugende kystfugle og den nuværende græsning vil betyde fortsat tilbagegang hos de sårbare arter.

Det anbefales at udsætte græsningen til efter 1. juli – se nærmere under Bogø.

Hvis dette ikke er muligt, bør de vigtigste yngleområder frahegnes i yngletiden. Det drejer sig om dele af det sandede strøg på vestsiden, det nordøstlige hjørne og østenden er Esø.

Vejlø Kalv

Beskrivelse af lokaliteten: Se 2007-rapporten.

Ynglefugle 2014

Gravand	1 par
Ederfugl	3 reder
Toppet Skallesluger	1 par
Ringdue	1 par
Skovhornugle	Ingen ynglepar i 2014
Solsort	1 par
Gærdesmutte	1 par
Musvit	1 par
Havesanger	1 par
Jernspurv	1 par
Bogfinke	1 par

Sammenfatning

Vejlø Kalv er en urskovsø med en oprindelig bevoksning af træer og buske, bl.a. Småbladet Lind og en række interessante planter. Fuglelivet er forholdvist beskedent, men karakteristisk. Der er muligvis øget færdsel af folk, som i småbåde sejler hertil fra Langø.

Vejlø og Brockdorff Enge

Beskrivelse: Se 2007-rapporten.

Ynglefugle 2014

Knopsvane	1 par.
Grågås	2-3 par
Gravand	5-6 par.
Skeand	2 par.
Gråand	Mindst 5 par
Knarand	2 par
Ederfugl	Ingen reder fundet.
Tp. Skallesluger	2 par.
Agerhøne	Ingen set i 2014
Fasan	Yngler i randområdet
Blishøne	3 par
Strandskade	2 par
Vibe	12 par på de afgræssede engområder.
Rødben	6 par
Klyde	3 par
Ringdue	Over 10 par i området

Sammenfatning

Området præges området af meget få ynglefugle og en meget lav ungeproduktion. Årsagen hertil kan være forekomst af rovdyr, fx ræv og den ret intensive afgræsning.

Bogensø

Beskrivelse: Se 2007-rapporten.

Ynglefugle 2014

Gråstr. Lappedykker	2 par yngler i søen
Knopsvane	1 par i søen.
Grågåås	10-12 par, god ynglesucces.
Gravand	2-3 par
Gråand	2 par
Top. Skallesluger	Ca. 5 par i området
Rørhøg	1 par set i maj, men ynglede ikke.
Vandrikse	1 par i områdets sydlige del
Grb. Rørhøne	2 par
Blishøne	6-7 par
Strandskade	1 par
Vibe	2 par. Ingen af parrene fik flyvefærdige unger.
Stor Præstekrave	1 par ved kysten

Naturpleje

Området afgræsses med får.

Sammenfatning

I 2014 udtørrede de fleste lavninger tidligt på foråret og bl.a. vadefuglene havde et dårligt yngleår. I den nordlige del er området stærkt påvirket af en spunsvæg, som er opført i det fredede område for at beskytte et sommerhusområde mod højvande.

Som kompensation for dette vil det være ønskeligt at inddrage de sydlige dele til det fredede område og ikke mindst fordi der her kan skabes egnede yngleområder for både fugle og padder. Ved rette naturpleje kan padderne her få et ynglested i dette område og det vil styrke fuglelivet.

Sylten v. Madehøj

Strandengsområdet ved Madehøj, kaldet Sylten, har et meget stort potentiale for såvel ynglende ande- og vadefugle som padde (især strandtudse).

Ynglefugle 2014

Gravand	2 par
Gråand	1 par
Skeand	1 par
Tp. Skallesluger	2 par
Grb. Rørhøne	1 par
Blishøne	2 par
Strandskade	2 par
Stor Præstekrave	2 par
Rødben	3 par
Vibe	4 par
Klyde	2 par, men ingen ynglesucces

Sammenfatning

Sylten er et meget temporært område, som er følsom for bl.a. tørke. I 2014 udtørrede området meget tidligt i ynglesæsonen og ynglefuglene har haft meget ringe eller ingen ynglesucces.

Det samme gælder den stedlige bestand af strandtudser, som ligeledes trives dårligt pga. manglende ynglepladser.

Anbefaling

Det anbefales at oprense og genoprette egnede yngleområder for både ynglende kystfugle og for strandtudser.

Alø ved Midskov

Beskrivelse af lokaliteten: se 2007-rapporten.

Ynglefugle 2014

Knopsvane	1 forsøgte at yngle, men opgav.
Ederfugl	2 par forsøgte at yngle, men opgav
Klyde	2 par forsøgte at yngle, men uden held.
Stormmåge	6 par. Ingen ynglesucces.
Havterne	Enkelte par har muligvis forsøgt at yngle, men ingen gennemførte
Dværgterne	1 par forsøgte at yngle.

Sammenfatning

Alø fungerer ikke længere som ynglelokalitet for kystfugle. Men øen har vist et stort potentiale som yngleplads for kystfugle og rummede for ca. 10 år siden Danmarks største koloni af havterne.

Øens problem er, at den grundet sedimentering er ved at blive landfast. Desuden kommer der jævnligt lystfiskere ud på øen. De står ofte og fisker i en time eller mere og imens bliver fuglenes æg kolde.

Anbefaling

Det anbefales at holde øje med de øer, der dannes på revlen fra Gabet til Bregnør. En ny er ved at være dannet nær landevejen ved Bregnør. Disse øer kan blive særdeles vigtige yngleområder for havterne, i det mindste i en kortere årrække.

Alø og andre ”revle-øer” bør beskyttes med adgangsforbud i de år, hvor de kan være ynglested for havterne.

I Alø's tilfælde kan yngleforholdene genskabes ved skrabning af fjordbunden mellem ø og land genskabe ternernes ynglemuligheder og forlænge øens ”levetid” med adskillige år. Til den tid vil den nye revleø nær Bregnør kunne overtage.

Romsø

Beskrivelse af lokaliteten: Se 2007-rapporten.

Ynglefugle 2014

Med enkelte undtagelser er kun kystfuglene medtaget i denne overvågning.

Knopsvane	5 par, heraf 3 med reder i skovsøerne
Grågås	5-6 par
Gravand	Ca. 10 par
Gråand	3-4 par
Knarand	2 par, hhv. Maden og på nordkysten
Skeand	2 par på Maden og 1 par i mose på nordsiden
Krikand	1 par set på Maden, ikke ynglende
Troldand	2 par på Maden og 1 par i mose på nordsiden
Ederfugl	3 reder fundet
Top. Skallesl.	6-7 par.
Havørn	1 par etablerede sig midt i skoven og fik 1 unge. Ungen døde desværre da den var omtrent flyvefærdig lidt ind i august og blev fundet under reden. Det er første gang (i nyere tid), at havørnen yngler på Romsø
Blishøne	5-6 par.
Grb. Rørhøne	2 par.
Strandskade	11 par, heraf 6 på Maden
Vibe	9 par på Maden, heraf højst 1-2 par med unger
St. Præstekrave	3 par, heraf 1 par på Maden og 2 par på nordøst- og nordsiden
Rødben	6 par Maden .
Klyde	Ingen ynglepar i 2014
Sølvmåge	35 par i Revkrogen. Arten er i bekymrende fremgang

Stormmåge	45 par, hvoraf størstedelen yngler ved Revkrogen. Meget ringe ynglesucces
Hættemåge	Ingen ynglefund i 2014
Havterne	3-4 par forsøgte at yngle på nordøsthjørnet, men alle har opgav midt i yngletiden
Tejst	2 par i fyrklingen.
Huldue	5-10par i skoven. Antallet af ynglepar er vanskeligt at vurdere, men tæller sandsynligvis nær 10 par
Skovhornugle	1 par i den sydlige del af skoven. Parret fik 4-5 unger
Digesvale	Ca. 50 par i klingen v. fyret.
Gråkrage	Min. 15 par.
Allike	5-10 par.
Ravn	1 par ynglede nær havørnen og fik 3-4 unger på vingerne
Øvrige ynglefugle	På Romsø yngler en lang række typiske spurvefugle, men disse indgår ikke i denne rapport. Pirolen blev ikke hørt under besøgene.

Sammenfatning

Romsø har gennem en årrække øget sin betydning som ynglelokalitet markant. Udviklingen af en stor koloni af hættemåger har tiltrukket en stor koloni af splitterner og mange ande- og vadefugle.

I vinteren 2008-09 var vejret meget mildt og flere hundrede grågæs overvintrede på Romsø. De medførte en total nedgraving af al vegetation på Maden. Siden har hættemågerne opgivet at yngle og dermed forsvandt også splitternen og de fleste ande- og vadefugle.

Havternen opretholder fortsat en koloni på NV-hjørnet, som ligger udenfor reservatområdet.

Hættemåge	Antal par
2003	100
2004	500
2005	950
2006	1800
2007	1900
2008	2100
2009	5
2010	0
2014	0

Tabel: Oversigt over antallet af ynglende hættemåger på Romsø 2003-2010. Splitterne ynglede kun i 2008.

Der er fortsat færdsel på Maden og især langs stranden. Opankrede både i Revkrogen går i land for badning m.v. Skiltningen i området er vanskelig at aflæse på afstand.

Anbefalinger

Det bør ske en forbedring i skiltningen, især for bådene i Revkrogen. Ternekolonien på NØ-hjørnet bør afmærkes, så folk går udenom.

Der bør også ske formidling ved bl.a. lystbådehavnen i Kerteminde og på Bøgebjerg Camping, hvorfra en stor del af lystsejlerne kommer. Evt. en planche og folder.

Galgeholm

Beskrivelse af lokaliteten – se 2007-rapporten.

Ynglefugle 2014

Knopsvane	1 par, rede med 4 æg.
Gråand	Ingen ynglepar i 2014
Blishøne	Ingen ynglepar i 2014
Strandskade	Ingen ynglepar i 2014
Stormmåge	120 par, meget ringe ynglesucces

Sammenfatning.

Galgeholm fungerede ikke i 2014. Øen er under fortsat erosion og i 2014 blev der konstateret rotter på øen, hvilket betød, at kun ganske få mågeunger blev flyvefærdige.

Den nærliggende Skålholm har tidligere huset en koloni af stormmåger, men færdsel m.v. holder nu fuglene væk. I stedet yngler de i haver og på bygninger mange steder på strækningen Munkebo-Kerteminde.

Anbefalinger

Det anbefales at fjerne udlagte sten, som danner en smal dæmning ind mod land. Det er vigtigt, at der sker gennemstrømning af dette område.

Det vil være ønskeligt at genskabe ynglemulighederne for stormmåge på den nærliggende Skålholm. Det vil muligvis kunne skabe tilstrækkelige ynglemuligheder, hvorved det undgås, at stormmågen flytter deres ynglepladser til beboelsesområder m.v., hvilket skaber polemik omkring arten.

Bilag 2. Oversigt over kystfuglelokaliteternes placering.